

ARCHIPELAGO
BUSINESS
FORUM 2019

MÖJLIGHETERNAS SKÄRGÅRD

Hållbarhet, samarbete, innovation

VERKSTÄDER - SAMMANFATTNING

Johanna Lindström, johanna.lindstrom@abo.fi

UPPLÄGG

- ▶ 13.45-13.55   Introduktion
- ▶ 13.55-14.05   Grupperna samlas
- ▶ 14.05-14.15   Inledning/inspiration
- ▶ 14.15-15.00   Gruppdiskussioner

- ▶ **15.00-15.15   Kaffe i Foajén**

- ▶ 15.15-15.30   Resultat och sammanfattning

VAD ÄR MÅLET?

Konkreta idéer för hur man kan utveckla sin verksamhet, nya möjligheter till samverkan och förslag kring stödfunktioner och hur dessa kunde förbättras.

Hållbarhet, samarbete, innovation

- ▶ Fem stationer - fem olika grupper - fem olika teman
- ▶ Varje station har en gruppledare och "hjälpredor" som faciliterar diskussionen

THE LAW OF TWO FEET

“If, during the course of the gathering, any person finds themselves in a situation where they are neither learning nor contributing, they can go to some more productive place.”

TEMAN OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

FOOD TRAIL - SAMARBETE KRING EN SMAKRESA I SKÄRGÅRDEN

- ▶ Hur kan vi lyfta skärgården som gastronomisk region?

SERVICE DESIGN - UTVECKLA HÅLLBARA TJÄNSTEKONCEPT

- ▶ Hur kan vi samarbeta mer kring hållbara tjänstekoncept?
- ▶ Vad vill kunderna ha idag/imorgon?

GEMENSAMMA MARKNADSFÖRINGSMODELLER

- ▶ Hur kan vi innovativt utveckla samarbetet kring marknadsföring?
- ▶ Vad vill vi uppnå?

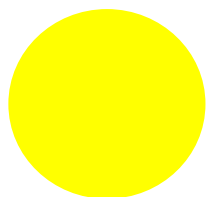
START-UP VERKSAMHET I SKÄRGÅRDEN

- ▶ Hur skapar vi goda förutsättningar för start-ups i skärgården?
- ▶ Hur ser framtidens start-ups ut i skärgården?

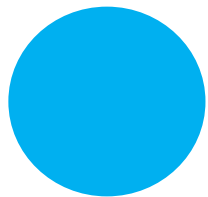
NYA BOENDELÖSNINGAR I SKÄRGÅRDEN

- ▶ Hur kan vi tillsammans skapa nya boendelösningar i skärgården?
- ▶ Vilka behov finns det?
- ▶ Hur ser boendet ut i skärgården i framtiden?

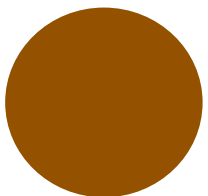
STARTGRUPPERNA

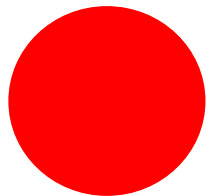
FOOD TRAIL - SAMARBETE KRING EN SMAKRESA I SKÄRGÅRDEN

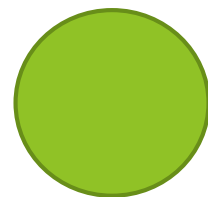
START-UP VERKSAMHET I SKÄRGÅRDEN

GEMENSAMMA MARKNADSFÖRINGSMODELLER

SERVICE DESIGN - UTVECKLA HÅLLBARA TJÄNSTEKONCEPT

NYA BOENDELÖSNINGAR I SKÄRGÅRDEN

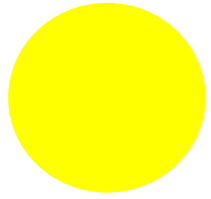

Artistrummet

Studion

VAD KOM VI FRAM TILL?

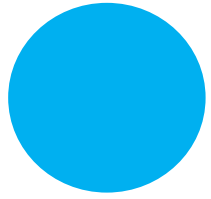

FOOD TRAIL - SAMARBETE KRING EN SMAKRESA I SKÄRGÅRDEN

Hur kan vi lyfta skärgården som gastronomisk region?

- ▶ Tidigare erfarenheter från samarbete kring skärgårdens mat (t.ex. projektet Skärgårdsmak) visar att en tydlig plan behövs för hur sådana initiativ ska kunna överleva efter att projekttid och -pengar tar slut.
- ▶ Ett stort intresse finns för att ta samarbetet vidare kring skärgårdens mat och dryck som involverar en bredd av aktörer som mat- och dryckeshantverkare, krögare, kockar, hotell, researrangörer, etc. och på så sätt etablera hela skärgården (Stockholms, Ålands och Åbolands skärgård) som en matregion.
- ▶ Samarbete kring att dela på kunderna (istället för att endast konkurrera om dem) är en avgörande faktor.
- ▶ Idén om Skärgårdens Gastronomiska Akademi lanserades. Idén bygger på att arbeta i liknade former som andra "Gastronomiska Akademier" som finns i Sverige.
- ▶ Archipelago Business Development och specifikt partnern Södertörns högskola ska under kvarstående projekttid facilitera så att Akademin grundas och hitta aktörer som kan ta över ledarskapet i Akademin. Aktörer från ADB kan med fördel finnas med i Akademin fortsatta arbete.

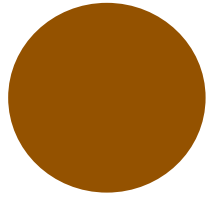

START-UP VERKSAMHET I SKÄRGÅRDEN

Hur skapar vi goda förutsättningar för start-ups i skärgården?
Hur ser framtidens start-ups ut i skärgården?

- ▶ Hur skapar vi goda förutsättningar för start-ups i skärgården?
  - ▶ Transportfrågan är viktig, vi måste skapa anpassade transporter för normala arbetstider och kontorstider så människor kan leva i skärgården.
  - ▶ Kommunikation och digitalisering, bra teknik och förutsättningar för att kunna kommunicera. God tillgänglighet.
  - ▶ Skapa mötesplatser för arbete "co working spaces" med bra förutsättningar för att arbeta. Gemensam teknik.
  - ▶ God samverkan med olika aktörer som kan hjälpa till att utveckla skärgården. Ex kommunen, Tillväxtverket, Coompanion, Mikrofonden, Drivhuset mfl. Samverkan och nätverk mellan företag i skärgården behövs också.
- ▶ Hur ser framtidens start-ups ut i skärgården?
  - ▶ Nya innovativa affärsidéer. Olika airbnb koncept inom boende och utrustning. Marknadsföring, mot nischade målgrupper.
  - ▶ Mer samarbeten mellan företag och delningsekonomi. Gemensamma målsättningar skapas och nås genom nätverk. Utökade samtransporter för varor mm
  - ▶ Kombinera ekologi och teknologi i affärsidéerna. T.ex. köp/sälj via digitala plattformar, en skärgårdsportal.
  - ▶ Förändringar av regler som gör det svårt att nyttja el, mark och fastigheter. Skapa bättre tillgänglighet.
  - ▶ Medicinsk turism, sjukvård i skärgården.

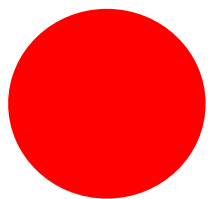

GEMENSAMMA MARKNADSFÖRINGSMODELLER

Vad vill vi uppnå?

Hur kan vi innovativt utveckla samarbetet kring marknadsföring?

- ▶ Vad vill vi uppnå?
  - ▶ Stärka varumärket
  - ▶ Branda skärgården
  - ▶ Lätthet att boka
  - ▶ Lära kunderna att åka till destinationen.
- ▶ Hur kan vi innovativt utveckla samarbetet kring marknadsföring?
  - ▶ Vad är innovativt - det att man gör något i skärgården som man gjort annanstans tidigare
  - ▶ En portal där man kan lägga in företagets länk - en sales channel
  - ▶ Färdiga paket Standardpaket - Skärgårdspaket natur, stillhet, segling, exercise, party. Olika målgrupper, olika säsonger. T.ex. Amazing race i skärgården alt. skattjakt.
  - ▶ Lyft fram hållbarhetsaspekten, klimatkompensation
  - ▶ Etablera en projektgrupp som fortsätter med detta arbete - sök projektpengar.

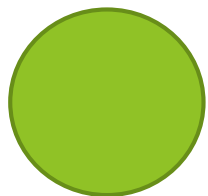

SERVICE DESIGN - UTVECKLA HÅLLBARA TJÄNSTEKONCEPT

Vad vill kunderna ha idag/imorgon?

Hur kan vi samarbeta mer kring hållbara tjänstekoncept?

- ▶ Kunderna vill ha enkla, hållbara och smidiga helhetslösningar och tjänstekoncept som underlättar vardag som fritid.
- ▶ Du kan/behöver inte göra allt själv som företagare! Samverkan med olika parter och på olika nivåer erbjuder nya utvecklingsmöjligheter och synergier.
  - ▶ Vilken typ av samverkan behövs?
  - ▶ Vad kan jag erbjuda?
  - ▶ Vilken typ av resurser/funktioner behöver jag hjälp med? Vem kan erbjuda detta?
- ▶ Största utmaningarna kring ökat samarbete:
  - ▶ Bristfällig kännedom om andra företag, organisationer, verksamheter osv.
  - ▶ Mentala (personkemi, avundsjuka, upplevd konkurrens m.m.) och fysiska avstånd i skärgården
  - ▶ Praktiska arrangemang; timing, administration och ansvarsfördelning
- ▶ Hur kommer vi över dessa utmaningar?
  - ▶ Ta dig tid att delta i seminarier och forum - träffa folk!
  - ▶ Var aktiv och ta reda på vad du behöver veta - information före fördomar!
  - ▶ Var generös och erbjud din hjälp - lyft på luren och ring!
  - ▶ Börja i liten skala och utveckla tillsammans (kort - vs. långtidsperspektiv)
  - ▶ Var beredd på att utmana och utveckla dig själv.

NYA BOENDELÖSNINGAR I SKÄRGÅRDEN

Hur kan vi tillsammans skapa nya boendelösningar i skärgården?
Vilka behov finns det? Hur ser boendet ut i skärgården i framtiden?

► Utmaningar & behov

- Ej samma utmaningar överallt men många företagare har liknande utmaningar i Stockholms skärgård:
  - Enormt behov av bostäder!
  - Behövs lösningar för att få fler att kunna bli året-runt/fastboende i skärgården.
  - Löser vi ej bostadsfrågan drabbas service, skola, företagande etc - och saknas det är det svårt att få folk att flytta till öarna
  - Brist på personalbostäder = brist på personal = ej möjlighet att växa
  - Behövs lösningar för bostäder till säsongspersonal - AirB&B har tyvärr bidragit till att det blivit svårare att hyra av privatpersoner
  - Svårt och dyrt att bygga i skärgården. Pga båtfrakt etc kan kostnaden bli 5 gånger högre. Mycket mark är skyddad eller privatägd.
- I Åländska och finska skärgården kan det ibland vara omvänt - det finns hus, bostäder och t o m jobb men är svårt att få folk att flytta dit, ej attraktivt.

► Idéer kring lösningar och goda exempel

- Dela de resurser som finns smartare! Kartlägg befintliga resurser, skapa delandelösningar, få ner kostnader.
- Hur locka fler att flytta till skärgården? Lösningar behövs för att matcha tomma hus och bostäder med intresserade. Möjlighet att hyra längre period? Möjligt "prova-på-boende" t.ex. nyttja en folkhögskola vars lokaler inte används vinstersäsongen.
- Viktigt att ta reda på hur folk vill bo och drivkrafter hos dem som flyttar till skärgården. En del flyttar till, attraheras, andra flyttar från t.ex. stressigt stadsliv, problem etc. Viktigt att kommunerna tillåter byggnation och utveckling samtidigt som kulturmiljöer etc. tas tillvara.
- Behövs "öplanering", likt stadsplanering, för öarna! Hur många fastboende behöver/vill vi vara för att få levande lokalsamhälle, ha skola, service etc? Vad behövs för att nå detta? Vilka resurser finns? Etc.
- Byggemenskaper - ny rörelse, möjlighet för skärgården? Grupp som bygger t.ex. kooperativa hyresrätter, bostadsrätter tillsammans. Exempel: www.forenadesolhem.se, www.hogslättsvänbo.se (inspirerande film! <https://youtu.be/2UGjs-JfThY>), nya projekt på gång i Roslagen, Östergötland, Koster Trädgårdars Kooperativ, mer om byggemenskaper på www.divcity.se
- Går det att nyttja/skapa en AirB&B för personalbostäder? T.ex. inte få lika mkt per vecka men istället få fördelar av att hyra ut hela sommarsäsongen?
- Få privata mark/husägare att hjälpa till genom solidaritet, stödja en god sak eller visa på nyttan för tillgången till service och ett levande lokalsamhälle
- Flytande boendelösningar, tex för säsongsproblem? Tyvärr är även detta svårt pga bygglov och tillstånd.
- Hus på hjul/tiny houses med delat service hus? Nytt socialt företag på Tjörn bygger upp modell: www.egnahemsfabriken.se

“OPIT & KOPIT”

Vad har vi lärt oss? Vad tar vi med oss?

- ▶ Vi måste se över och satsa på att utveckla förutsättningarna att bo och verka i skärgården, t.ex. bygg-gemenskaper, sharing economy och co-working spaces erbjuder nya möjligheter och förutsättningar.
- ▶ Ta vara på det som redan finns i skärgården - vi behöver inte bygga nytt bara för att erbjuda nya tjänster, upplevelser, helheter. Genom att identifiera och dela befintliga resurser smartare, t.ex. lokaler och bostäder som står tomma stora delar av året, kan vi möjliggöra prova-på-boende och nya boende- och verksamhetslösningar.
- ▶ Vi behöver se större helheter, tänka bredare och paketera ihop mer omfattande helhetslösningar, t.ex. gastronomiska destinationer eller paketupplevelser som formas enligt kundernas behov och intressen. Istället för att konkurrera kan vi se nytta i att dela på kunder, dela på resurser och dela på/hjälpa varandra med utmaningarna i vardagliga verksamheten.
- ▶ Vår skärgård är unik. Vi måste bli bättre på att lyfta fram det unika, t.ex. vår historia, vårt kulturarv, vår natur osv.
- ▶ Inget förändras om inte vi är öppna för att förändra och förändras. Att utveckla handlar i hög grad även om personlig utveckling för den enskilda individen och företagaren.
- ▶ Låt inte fördomar eller bristande kunskap vara ett hinder - var beredd på att ta första steget mot samarbete och en gemensam utveckling.
- ▶ Kommunernas, lokalpolitikernas och övriga aktörers stöd och proaktivitet behövs för att boosta skärgården.

Diskussionerna som inleddes under verkstäderna fortsatte under minglet. Många innovativa och fina tankar och idéer utbyttes, kontakter knöts, samarbeten inleddes och inspiration väcktes.

Fortsätt på samma vis och lycka till med alla kommande utmaningar och utvecklingsprojekt!

TACK till alla för aktivt deltagande i diskussionsgrupperna!